

[Aksel Larsen.]

en prislov og priskontrol overflødig. Jeg synes, at man skulle holde op med at bruge dette aldeles misvisende slagord om den frie konkurrence. Der eksisterer i meget ringe grad fri konkurrence i dette samfund, der eksisterer kun fri konkurrence i samme grad, som der eksisterer liberalisme, og det er meget lidt. Erhvervslivet er sammenfiltret i et net af pris aftaler og forretningsbetingelser, og hvad ved jeg, således at den frie konkurrence på de aller fleste felter er likvideret; det er dem, der er økonomisk stærke, som bestemmer, hvilke priser forbrugerne skal betale, og derfor er det nødvendigt, at samfundet blander sig i disse forhold og beskytter forbrugerne i samfundets interesse.

Må jeg for at illustrere det komme med et eksempel fra dagliglivet på, hvor galt det er fat; jeg tænker på flæske- og kødpriserne. Ifølge de officielle oplysninger, der er tilgængelige, steg flæske- og kødpriserne fra producent til forbruger i 1949 med henholdsvis 98 øre og 68 øre pr. kg. Siden da er producentpriserne på flæsk og kød faldet, men i 1953, i dette efterår, er forskellen mellem producent- og forbrugerpriser 2 kr. 50 øre for flæsk og 1 kr. 78 øre for kød pr. kg. Jeg ved ikke, hvori det ligger, jeg ved ikke, hvor disse penge forsvinder hen, men jeg synes, at her har vi et praktisk eksempel på en prisudvikling, der i allerhøjeste grad er ugunstig for forbrugerne, og som nogen uberettiget må tjene på.

Jeg henstiller til den højtærede minister at interessere sig for dette spørgsmål, undersøge det noget nærmere og i dette specielle tilfælde med flæsket og kødet benytte sig af den bemyndigelse, der ligger i den lov om pris aftaler, som nu foreslås midlertidigt forlænget. I § 10 hedder det, at urimelige priser og forretningsbetingelser er forbudt. Det må være urimeligt, at mellemhandler-avancen — jeg ved som sagt ikke, på hvilket led denne høje avance er faldet — fra 1949 til 1953 er steget så kolossalt for flæsk og for kød.

Jeg kunne måske også rette en lidt mere krævende henstilling til den højtærede minister: Kunne vi ikke få en undersøgelse af producentpriser og forbrugerpriser på alle dagliglivets varer her i landet, altså ikke blot levnedsmidler, men også andre forbrugsvarer? Det kunne være interessant at

få belyst, hvor meget producenterne får, og hvor meget forbrugerne må betale. Jeg vil ikke dermed sige, at jeg anser det for givet, at producentprisen i alle tilfælde er rimelig; jeg vil tro, at den i mangfoldige tilfælde er urimeligt høj, netop i kraft af at producenterne i mangfoldige tilfælde indtager en monopolstilling, behersker markedet mere eller mindre for den pågældende vare. Jeg tror, det ville være nyttigt, når man skal beskæftige sig med priser, pris aftaler, trustlovgivning o. s. v., også at få belyst forskellen mellem producentpriser og forbrugerpriser, og jeg tror, man er nødt til at foretage en sådan undersøgelse, hvis man vil udarbejde en generel lov om priser, hvad enten man vil kalde den lov om pris aftaler eller lov om priser.

Jeg kan med disse bemærkninger give tilslutning til forslaget om midlertidig forlængelse af den gældende lov og henstiller som sagt til den højtærede minister at bruge den frist, der nu er givet, godt til at få udarbejdet det bedst mulige lovforslag.

Tholstrup: Retsforbundet har de sidste gange, denne lov har været diskuteret, erklæret sig imod at fortsætte med loven, men har været interesseret i at få gennemført en antitrustlov. Vi anser en antitrustlov for nødvendig, fordi vi ikke har den frie samfund, som vi sigter imod, et frit samfund, som ville overflødig gøre den slags lovgivning. Under fuldkommen frie forhold ville ingen pris aftaler kunne holde; unge, nye virksomheder ville komme ind og skabe den konkurrence, der skal til for virkelig at få priserne ned. Vi sigter derfor mere på at få åbnet denne frie konkurrence, bl. a. med vort krav om ophævelse af importrestriktionerne, så alle varer kan komme ind og påvirke markedet, således at priserne for alvor kan finde deres rette leje.

Vi mener imidlertid, at den nuværende prislov er uheldig, at den giver en falsk sikkerhed, og at den derfor bør erstattes, som jeg tidligere har sagt herfra, af kundernes årvågenhed. Kunderne må ikke dysses i søvn af bevidstheden om, at der er nogle pæne mennesker i folketinget, kontrolrådet o. s. v., som tager sig af sagerne, således at de ikke kommer til at betale for høje priser.

Jeg er ikke enig med det ærede medlem hr. Weikop i, at det skal tage længere tid